„Tam byla hranice“

Projekt *Tam byla hranice* sleduje průběh někdejší polsko-sovětské hranice na území dnešní Ukrajiny. Tato hranice existovala až do sovětského útoku na Polsko 17. září 1939. V důsledku poválečných rozhodnutí přijatých na konferencích v Jaltě a Postupimi byla následně posunuta na západ a tato území se stala součástí Sovětského svazu, konkrétně Ukrajinské sovětské socialistické republiky.

Tato historická linie se pro mě stala rámcem pro vyprávění o současném životě na ukrajinském venkově - o místech vzdálených od center dění, a přesto hluboce poznamenaných historií.

Při cestách podél bývalé hranice jsem se dostávala na místa, kde končí cesty, na zapomenuté hřbitovy, do vesnic, které již zanikly, i do těch, které brzy osiří. Pozorovala jsem každodenní život plynoucí vlastním rytmem - určovaným dobou dojení a pastvy, kde po silnicích stále jezdí desítky let staré vozy Lada a stopy někdejších rozdělení zůstávají přítomné v krajině, paměti i lidských osudech.

Jde o území bývalého pohraničí - krajinu propletených lidských osudů poznamenanou vysídlováním, násilím a migrací. Při sledování stopy hranice, která zmizela před více než osmdesáti lety, se snažím porozumět tomu, jak historie nadále rezonuje v současnosti a jak ovlivňuje pocit identity a sounáležitosti.

Práci na projektu přerušilo vypuknutí plnohodnotné války. Válka se do tohoto regionu znovu vrátila a proměnila význam mnoha míst a obrazů, které jsem dříve fotografovala. To, co původně vznikalo jako příběh o paměti, venkově a stopách někdejších rozdělení, se zároveň stalo dokumentem života ve stínu dalšího historického zlomu.

Z téměř tisíce kilometrů bývalé hranice, které jsem si předsevzala zdokumentovat, zůstává přibližně 100 kilometrů dosud nevyfotografovaných kvůli dalšímu ruskému útoku na tato území.

Anna Kłosek
2. ročník
Vedoucí práce: prof. Jindřich Štreit

„Tam była granica”

Projekt „Tam była granica” śledzi przebieg dawnej polsko-radzieckiej granicy na terenach dzisiejszej Ukrainy. Granica ta istniała do ataku ZSRR na Polskę - do 17 września 1939 roku i w następstwie traktatów w Jałcie i Poczdamie została przesunięta na zachód, a tereny te weszły w skład ZSRR, a dokładnie Ukraińskiej Socjalistycznej Republiki Radzieckiej.

Ta historyczna linia stała się dla mnie ramą do opowieści o współczesnym życiu na ukraińskiej prowincji - o miejscach oddalonych od centrów wydarzeń, a jednocześnie głęboko naznaczonych historią.

Podróżując wzdłuż dawnej granicy, docierałam do miejsc, w których kończą się drogi, na zapomniane cmentarze, do wiosek, których już nie ma i do tych, które wkrótce opustoszeją. Obserwowałam codzienność toczącą się własnym rytmem wyznaczanym przez pory dojenia i wypasu, gdzie po drogach nadal jeżdżą kilkudziesięcioletnie łady, a ślady dawnych podziałów pozostają obecne w krajobrazie, pamięci i ludzkich losach.

To teren dawnego pogranicza - ziemia losów powikłanych, naznaczona przesiedleniami, przemocą i migracjami. Podążając śladem granicy, która zniknęła ponad osiemdziesiąt lat temu, próbuję zrozumieć, jak historia nadal rezonuje we współczesności i wpływa na poczucie tożsamości oraz przynależności.

Pracę nad projektem przerwał wybuch pełnoskalowej wojny. Wojna ponownie wróciła na te tereny, zmieniając znaczenie wielu miejsc i obrazów, które wcześniej fotografowałam. To, co początkowo było opowieścią o pamięci, prowincji i śladach dawnych podziałów, stało się także dokumentem o życiu w cieniu kolejnego historycznego przełomu. Z blisko tysiąca kilometrów dawnej granicy, które wyznaczyłam do udokumentowania, około 100 kilometrów pozostaje niesfotografowanych z powodu kolejnego ataku Rosji na te ziemie.